

Ministerutkast

från förbundsregeringen

Femtonde förordningen om produktsäkerhetslagen

(Förordning om förbud mot import, utsläppande på marknaden och tillhandahållande på marknaden av svävande lyktor – 15:e förordningen)

A. Problem och mål

Förordningen omfattar obemannade ballongliknande flygande ljusarmaturer som genererar varmluft med hjälp av öppen eld och som svävar fritt och okontrollerat. De utgör därför betydande risker för människors liv och lem, liksom för djur, växter och materiella tillgångar av betydande värde.

Dessa flygande armaturer kallas kommersiellt för önskelyktor, himmelslyktor eller lyckoballonger. Nedan ska de fortsatt kallas svävande lyktor. I huvudsak består de av en inverterad påse av lätt material (t.ex. vävnadspapper), en ring (av trä eller metall) som sprider den nedre öppningen och en brännare (till exempel med torr sprit som bränsle) fäst vid mitten av ringen. Efter att de tänds stiger himmelslyktorna okontrollerat eftersom de inte kan kontrolleras. De kan ibland nå en höjd av 500 meter och kan, beroende på vindstyrkan, blåsa upp till flera kilometer bort från startpunkten. Brinntiden är mellan 5 och 20 minuter. Svävande lyktor finns i olika storlekar. De största exemplaren har mått på upp till två meter i höjd och en meter i diameter. När mängden bränsle är uttömd sjunker himmelslyktan till marken. Det kan hända att himmelslyktan fortfarande brinner (BR-Drs. 816/09, s. 21).

På grund av dessa faror som kan uppstå på grund av himmelslyktor godkände den tyska förbundsdagens utskott för framställningar (Pet 1–19–09–712–029156; BT-Drs. 19/24705, BT-Drs. 20/2200, s. 41) en framställning som också skulle vilja förbjuda utsläppande på marknaden av himmelslyktor. Framställningen utlöstes av branden på Krefeld Zoo, som dödade över 50 djur. Även om de federala staterna har infört förbud mot användning av lyktor i enlighet med lagstiftningen om förebyggande av fara sedan 2009 anser den federala regeringen att det är nödvändigt att förbjuda utsläppande på marknaden och tillhandahållande av himmelslyktor med öppen eldkälla som flytkraft och utan möjlighet till kontroll. Hittills har himmelslyktor varit åtta att köpa i onlinebutiker. Förbudet mot användning betonas ofta inte i detalj vid tidpunkten för köpet av näringsidkarna. Dessutom antar slutanvändare ofta att om köpet är tillåtet så är användning också tillåten. I ett så tätbefolkat land som Förbundsrepubliken Tyskland utgör dessa himmelslyktor en betydande potentiell fara i form av bränder och hinder för flygtrafiken nära marken.

Den tyska förbundsdagen har godkänt resolutionsrekommendationen från utskottet för framställningar (se löpnummer 1 i den allmänna översikten 705 – dokument 19/24705; Plenarprotokoll 19/199 s. 27072). Denna framställning skickades till den federala regeringen och de statliga parlamenten för att se över genomförandet av framställningen och leta efter sätt att åtgärda situationen.

B. Lösning

På grundval av produktsäkerhetslagen utfärdas en förordning som förbjuder införande av himmelslyktor i Tyskland, utsläppande på marknaden i Tyskland och tillhandahållande av

dem på den tyska marknaden. Den tidigare motstridiga rättsliga situationen avseende tillhandahållande och förvärv å ena sidan och otillåten användning å andra sidan undanröjs. Detta förhindrar betydande risker för kropp och liv för människor, djur och växter, liksom för materiella tillgångar av betydande värde.

C. Alternativ

Inga.

D. Budgetutgifter utöver efterlevnadskostnader

Det finns inga kostnader för förbundsregeringen, delstaterna och kommunerna på grund av genomförandet av förordningen.

E. Efterlevnadskostnader

E.1 Efterlevnadskostnader för medborgare

För medborgarna skapas ingen regelefterlevnadsbörda, som varken ändras eller avskaffas.

E.2 Efterlevnadskostnader för företag

Företagen får inte ådra sig några efterlevnadskostnader.

Varav byråkratiska kostnader till följd av informationsskyldigheter

Inga administrativa kostnader uppstår till följd av dessa skyldigheter att lämna information.

E.3 Efterlevnadskostnader för myndigheterna

Statliga myndigheter kommer inte att ådra sig några efterlevnadskostnader. Detta omfattas av 25.2 § i produktsäkerhetslagen.

F. Ytterligare kostnader

Effekter på enskilda priser och den allmänna prisnivån, särskilt på konsumentprisnivån, förväntas inte.

Förbundsregeringens ministerutkast

15. Förordning om produktsäkerhetslagen

(Förordning om förbud mot import, utsläppande på marknaden och tillhandahållande på marknaden av svävande lyktor – 15:e förordningen)

av den ...

På grundval av 8.2 § i produktsäkerhetslagen av den 27 juli 2021 (Tysklands officiella tidning I, s. 3146, 3147) föreskriver förbundsregeringen följande:

1 §.

Tillämpningsområde

I denna förordning fastställs ett förbud mot import, utsläppande på marknaden och tillhandahållande av himmelslyktor på den tyska marknaden.

2 §.

Definition

(1) En himmelslykta i dessa föreskrifter är en obemannad ballongliknande flyglykta,

1. i vilken flytkraften genereras av en öppen eldkälla, och
2. som flyger fritt och utan möjlighet till kontroll.

Det bränsle som används som eldkälla för att värma kan vara fast, flytande eller gasformigt.

(2) Andra beteckningar för en himmelslykta, såsom önskelyktor eller lyckoballonger, ska inte påverka 3 § i denna förordning.

3 §.

Förbud mot import, utsläppande på marknaden och tillhandahållande på marknaden

(3) Import, utsläppande på marknaden och tillhandahållande på den tyska marknaden av himmelslyktor är förbjudet.

(4) Där en himmelslykta erbjuds till försäljning på nätet eller via någon annan form av distansförsäljning ska himmelslyktan anses vara tillgänglig på den tyska marknaden om erbjudandet riktar sig till slutanvändare. Ett erbjudande om försäljning ska anses vara riktat till slutanvändare om den berörda ekonomiska aktören på något sätt riktar sin verksamhet i samband med utsläppande på marknaden eller tillhandahållande av himmelslyktor till Förbundsrepubliken Tyskland.

4 §.

Administrativa överträdelser och brott

(5) En administrativ överträdelse i den mening som avses i 28.1.7 a § i produktsäkerhetslagen ska begås den som uppsåtligen eller av oaktsamhet importerar, släpper ut på marknaden eller tillhandahåller en himmelslykta som strider mot 3.1 §.

(6) Den som ständigt upprepar en uppsåtlig handling som avses i 1 mom. eller äventyrar liv eller hälsa för en annan eller en främmandes egendom av betydande värde genom en sådan uppsåtlig handling kan väcka åtal enligt 29 § i produktsäkerhetslagen.

5 §.

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts.

Godkänt av förbundsrådet.

Förklarande anmärkningar

A. Allmän del

I. Bestämmelsernas syfte och nödvändighet

Svävande lyktor utgör en hög risk när de används. Det finns en brandrisk till följd av lyktans antändning vid start, så att omgivande personer kan utsättas för fara. Lyktan kan brinna i luften och krascha medan den brinner. Andra brandrisker kan orsakas av att de hamnar i ett reguljärt brinnande tillstånd på grund av förlorad flytförmåga (t.ex. på grund av ett läckande ballonghölje), flygning in i ett hinder (t.ex. träd, byggnader, i detta avseende Högsta regionala domstolen i Frankfurt am Main, dom av den 24 juli 2015–24 U 108/14, Högsta regionala domstolen i Saarbrücken, dom av den 25. 11. 2015–1 U 437/12, Högsta regionala domstolen Koblenz, dom av den 15 oktober 2015–6 U 923/14) eller orsakad av glödande rester efter "reguljär" landning (gällande därmed: Jörg Teumer/Sina Stamm, Flygande pyromaner – Ansvarsrisker vid användning av "Sky Lanterns", VersR 2009, 1036; jfr. om olyckor: Förvaltningsdomstolen i Düsseldorf, dom av den 5.3.2009 – 6 K 5937/07. BVerwG [Federala förvaltningsdomstolen] klargjorde i sin dom av den 25 oktober 2017 (ärende nr 6 C 44/16) att, när det gäller ballongliknande flygande ljus, ju större den hotade rättsliga tillgången och ju större risken för skada i händelse av olyckshändelse, desto lägre krav ställs på de faktiska resultaten i den abstrakta riskprognosen. I vilket fall som helst måste den typiska risken för att skador uppstår avsevärt överstiga den allmänna risken för liv. Svävande lyktor utgör en betydande brandrisk som överstiger den allmänna risken för liv till följd av lyktornas utformning och de material som används. Å ena sidan är lågan öppen, å andra sidan saknas försiktighetsåtgärder mot att elden sprids till brandfarliga föremål. Risken för brand är därmed hög när svävande lyktor med öppen låga träffar brandfarliga föremål. Denna brandrisk är inte hanterbar eftersom flygningen inte kan förutses på ett tillförlitligt sätt. Svävande lyktor kan inte styras, så undanmanövrar är omöjliga. Efter stigning är de helt utsatta för vind och väder. Flygningens varaktighet, höjd och rutt beror på vindförhållandena. Flygningens gång är oförutsägbar, särskilt eftersom dessa ballongliknande flygande föremål kan nå en höjd av 500 meter och flyga upp till 20 minuter (BR-Drs. 816/09, s. 21). Vid brand skulle elden ofta kunna spridas obehindrat, eftersom svävande lyktor, för att uppnå önskad ljuseffekt, sänds upp på kvällar och nätter, och äventyrar sedan människor, djur och betydande materiella tillgångar när människor sover eller när arbets- och affärslokaler och andra anläggningar inte besöks av människor.

Det kan också skapas störningar för flygtrafiken nära marken eller irritation hos bilister och andra trafikanter. 19.1.2 b § i flygtransportförordningen syftar också till att avvärja faror för flygtrafiken nära marken, vilket kräver tillstånd för att släppa ut himmelslyktor nära flygfältet.

(jfr. om flygtrafik: "Infoblatt Skylaternen" från den tyska flygledningen:

https://ais.dfs.de/pilotservice/bnl/leisure/skylantern/pdf/infoblatt_fluglaternen_de.pdf och ballong & lyktor FAQ).

Naturligtvis finns det en särskilt hög risk när himmelslyktor används i torrt väder eller efter långa perioder av värme (risk för skogsbrand). Dessutom hölls masstartar om och om igen. Med pyrotekniska artiklar, kan missriktning av en flygkropp och även dess fall vanligtvis observeras. Eftersom de obemannade ballongliknande flygkropparna har ett mycket bredare utbud är detta inte möjligt här.

Den allmänna faran med himmelslyktor bevisas av ett stort antal kända skadefall, senast branden i Krefeld Zoo vid årsskiftet 2019/2020. Mer än 50 apor, flygande hundar och fåglar dödades.

Det inträffade ett dödsfall på pingstdagen 2009. Byggnadsskador orsakade av bränder är regelbundet allvarliga.

Trots ett förbud mot användning i alla delstater inträffade en allvarlig brand i Krefeld Zoo på nyårsafton 2019. Syftet är att förhindra sådana händelser genom förbud mot utsläppande på marknaden och tillhandahållande av himmelslyktor.

II. Sammanfattning av utkastets innehåll

Import, utsläppande på marknaden och tillhandahållande av obemannade ballongliknande flygande ljus (himmelslyktor) på den tyska marknaden är förbjudet. Detta förhindrar betydande risker för kroppen och livet för människor och djur.

III. Alternativ

Inga.

IV. Lagstiftningsbefogenheter

Förordningens behörighet följer av 8.2 § i produktsäkerhetslagen.

V. Överensstämmelse med unionsrätten och internationella fördrag

Denna förordning är förenlig med Europeiska unionens lagstiftning. Förordningen förbjuder import, utsläppande på marknaden och tillhandahållande av ballongliknande flygande ljus och belysningsanordningar och har anmälts som en produktrelaterad teknisk föreskrift i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och föreskrifter för informationssamhällets tjänster, EUT L 241, 17.9.2015, s. 1. Förordningen är förenlig med de internationella fördrag som ingåtts av Förbundsrepubliken Tyskland.

VI. Konsekvenserna av lagstiftningen

1. Rättslig och administrativ förenkling

Förordningen medför ingen lagstiftningsmässig eller administrativ förenkling.

2. Hållbarhetsaspekter

Hållbarhetsaspekterna påverkas inte av förordningen.

3. Budgetutgifter utöver efterlevnadskostnader

Inga.

4. Efterlevnadskostnader

4.1 Efterlevnadskostnader för medborgarna

Det finns inga efterlevnadskostnader för medborgarna.

4.2 Efterlevnadskostnader för ekonomin

Företagen får inte ådra sig några efterlevnadskostnader.

4.3 Efterlevnadskostnader för myndigheter

Det finns inga efterlevnadskostnader för förbundsregeringen, förbundsstaterna och kommunerna. Detta täcks redan av 25.2 § i produktsäkerhetslagen.

5. Ytterligare kostnader

Inga effekter på prisnivåerna, särskilt inte på konsumentpriserna, förväntas.

6. Ytterligare konsekvenser av lagstiftningen

För konsumenterna har reglerna ingen effekt. Det kommer inte att få några könsrelaterade och demografiska konsekvenser eller konsekvenser för upprätthållandet och främjandet av lika levnadsvillkor.

VII. Tidsfrist, Utvärdering

En tidsfrist eller utvärdering av denna förordning planeras inte, eftersom den höga risken för friflygande himmelslyktor med öppen eldkälla inte kan motverkas i framtiden på något annat sätt än genom ett förbud.

B. Särskild del

Beträffande 1 § (Tillämpningsområde)

I bestämmelsen definieras tillämpningsområdet.

Beträffande 2 § (Definition)

Beträffande Paragraf 1

Beskrivningen av formen på himmelslyktorna som "ballongliknande" inkluderar andra geometriska former av himmelslyktornas yttre skal. I den mån en himmelslykta med ett kontrollmöjlighet (t.ex. en sladd) används, till exempel som dekorativt föremål, måste det säkerställas att denna kontrollmöjlighet är rivsäker och brandsäker för att förhindra förlust av kontroll. Kontrollfunktionen måste redan vara permanent ansluten till himmelslyktan när den släpps ut på marknaden på ett sådant sätt att den varken lossnar eller slits av när den används på avsett sätt eller på ett förutsebart sätt.

Beträffande Paragraf 2

Himmelslyktor är också kända som önskelyktor, himmelballonger, Kong-Ming-lyktor, lyckolyktor, papperslyktor, flygande lyktor eller lyckoballonger, bland annat. Ett annat namn på himmelslyktan påverkar inte förbudet mot import, utsläppande på marknaden och tillhandahållande på den tyska marknaden.

Beträffande 3 § (Förbud mot import, utsläppande på marknaden och tillhandahållande på marknaden)

Beträffande Paragraf 1

I bestämmelsen regleras förbudet mot import i den mening som avses i 2.9 § i produktsäkerhetslagen, utsläppande på marknaden i den mening som avses i 2.16 § i produktsäkerhetslagen och tillhandahållande av färdiga himmelslyktor på den tyska marknaden i den mening som avses i 2.4 § i produktsäkerhetslagen.

Beträffande Paragraf 2

Punkt 2 hänvisar till definitionen av distansförsäljning i artikel 6 i förordning (EU) 2019/1020. Artikel 6 i förordning (EU) 2019/1020 är inriktad på erbjudandet till slutanvändare. I artikel 3.21 i förordning (EU) 2019/1020 anges följande: "en fysisk eller juridisk person som är bosatt eller etablerad i unionen, till vilken en produkt har tillhandahållits antingen som konsument utan egenhandels-, företags-, hantverks- eller yrkesverksamhet eller som professionell slutanvändare i sin industriella eller yrkesmässiga verksamhet". Denna definition gäller även produkter enligt produktsäkerhetslagen genom 2 § andra meningen i lagen om marknads kontroll och är bredare än konsumentbegreppet. Formuleringen säkerställer att erbjudandet inte heller får riktas till slutanvändarna. Dessutom är tillståndsgrunden i 8.2 § i produktsäkerhetslagen inte bara inriktad på konsumentprodukter utan även på produkter i allmänhet.

Beträffande 4 § (administrativa överträdelser och brott)

Förordningen reglerar administrativa överträdelser och brott.

Beträffande 5 § (Ikraftträdande)

Denna bestämmelse reglerar förordningens ikraftträdande.